

ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ЗАСТРАХОВКА

СОЦИАЛНАТА ПОТРЕБНОСТ ОТ НЕЯ ПРОИЗТИЧА ОТ ТОВА, ЧЕ В

РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Дикран ТЕБЕЯН, зам.-председател на Българската стопанска камара, участвал в съставянето на проектонаредбата

НИЕ СМЕ ПРОТИВ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИСКОВИТЕ РАБОТНИ МЕСТА ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ

зависимост от риска при отделните икономически дейности. Методиката, предложена в наредбата заедно с формулите в нея, прилича на методиката, по която бяха въведени диференцирани осигурителни

изхожда от вида дейност, но в нея трябва да се прецени за кои професии и работни места има по-висок професионален риск.

Втората ми забележка е, че, от една страна, в наредбата е направен опит да се определи размерът на застрахователната сума (т.е. застрахователното обезщетение), а от друга - да се определи и размерът на вноската. Според нас това е безсмислено, а също така унищожава възможността за конкуренция между застрахователните компании. Трябва да се фиксира само единият параметър, като по-правилно е това да е застрахователната сума в зависимост от възрастта на пострадалия работник, а премията да се договаря между работодателя и съответната застрахователна компания. Всъщност такава е световната практика. Когато се договаря застрахователната сума, застрахователната компания конкретно да преценява риска за конкретното предприятие, за конкретната дейност в зависимост от условията и мерките, които е предприел работодателят, за да намали този риск.

- Трябва ли според вас 50 на сто от печалбата на застрахователите по тези

нас това е правилният подход, защото ще бъде стимул за работодателите да подобряват условията на труд.

- В момента в кои отрасли се правят такива задължителни застраховки за злополука?

- Досега не съществува такава практика на базата на задължение от нормативен акт. В закона беше записано, че работодателят е длъжен да застрахова работниците си за трудова злополука и професионална болест, но тъй като не бяха уточнени рисковите професии, този текст не се прилагаше. На практика обаче в по-големите предприятия от добивната промишленост и металургията при уточняване на колективните трудови договори се договаряха за доброволна

ден, че ако съдят прецени, че щетите, понесени от работника, са по-големи от сумите от ДОО и платеното обезщетение по застраховката „Трудова злополука“, пак може да присъди работодателят да плати допълнителна сума на работника за понесените щети.

- А не трябва ли да се запази и застраховането срещу професионална болест, след като според статистиката на застрахователните компании дветрети от работниците умират именно от общи и професионални заболявания, а не от злополука?

- Никога не може да се докаже, че професионалната болест е придобита при същия работодател - това може да бъде със сигурност само

застраховка. Финансовият риск за работодателя по този начин се намалява, защото при евентуална злополука според Кодекса на труда той носи неограничена отговорност. До сега съдят можеше да прецени дали освен обезщетението и пенсията от ДОО да отчете

и направената доброволна застраховка от работодателя. Тя се признаваше за разход и се намаляваше имуществената отговорност на работодателя.

В България няма прецедентно право както в англосаксонските страни. Там често се позовават на прецедни съдебни решения с подобни казуси. У нас не е разпространена тази практика.

След като вече ще има такъв текст в Кодекса на труда, практиката на съдилищата ще бъде уеднаквена. Съдебният състав във всички случаи ще трябва да отчита тази сума за застраховки. Затова, след като работодателят направи застраховка за трудова злополука, не е нужно да има друга застраховка „Професионална отговорност“. Въпреки това съм убе-

ако работникът досега не е работил никъде. Ако работникът е сменил няколко работни места, възниква сложен казус - при кого точно е придобита болестта. Многобройни са случаите в практиката, когато се спекулира с тази възможност. Дори има случаи на измами, когато адвокати обикалят миньорските райони, за да намерят някой, който е работил в мината. Разпитват го дали няма заболявания и след това намират вещи лица да изчислят много голяма сума на нанесените щети от порядъка на стотици хиляди лева. От тях самият работник получава една пета, а останалото отива в адвокатите и вещите лица.

Обикновено рискови се смятат т.нар. категорични професии - I и II категория труд, които са от порядъка на 240 хил. души. Ако към тях се добавят и от III категория, някои работни места като данъчни ревизори, инкасатори те ще станат малко повече. Министерството на труда и социалната политика за свое улеснение иска списъкът с рискови професии да бъде определен по икономически дейности. Българската стопанска камара категорично възразява срещу това. А камарата изразява мнението на работодателите, чиито представители сме ние.

-н Тебеян, ще може ли бизнесът да поеме допълнителната тежест на задължителната застраховка „Трудова злополука“ за работниците и доколко тя е икономически обоснована?

- Застраховката не е нова и в досегашния текст на Закона за здравословни и безопасни условия на труд беше записано задължение на работодателя да застрахова работници и служители на рисковите работни места. Става дума за застраховки не само за трудова злополука, а и за професионално заболяване.

При дискусиите около промените в закона стигнахме до извода, че заболяването може да бъде придобито в предишна работа и при други двама или трима работодатели. Така стигнахме до решение да се запише застраховката само за трудова злополука.

Съгласно Кодекса на труда всеки работодател носи неограничена отговорност за щетите, които е понесъл работникът в резултат на трудова злополука. В документа е записано, че отговорността на работодателя се намалява с обезщетението или вноските, които работникът получава от ДОО. Цялата останала разлика представлява имуществена отговорност на работодателя. Наличието на тази застраховка ще означава, че тази отговорност, която носи работодателят, ще бъде намалена. По предложение на Българската стопанска камара парламентарната Комисия по труда и социалната политика на последното си заседание в промените на Кодекса на труда включи текст, че отговорността на работодателя ще бъде намалена с размера на застрахователната сума (т.е. обезщетението), което ще получи евентуално пострадали работник или служител.

- Как ще коментирате проекта на наредбата към Закона за здравословни и безопасни условия на труд в частта за задължително застраховане?

- Най-напред е необходимо да се уточни кръгът на лицата, които трябва да бъдат застраховани. Идеите на Министерството на труда и социалната политика е този кръг да бъде определен в

вноски за риска трудова злополука и професионално заболяване. Това има един съществен недостатък. Защо например в добивната промишленост, която определено е рисковата, е необходимо да бъде застрахована секретарката на директора или счетоводителят на минното предприятие? При тях няма трудовият риск както е при миньора. А идеята на законодателя е да бъдат застраховани само рисковите работни места. Според нас диференцирането на задълженията по тази наредба само по икономически дейности не е достатъчно. Необходимо е да се уточнят професиите и работните места, за които ще има задължителна застраховка.

- Няма ли досега уточнение за кръга на производствата, които ще обхваща застраховката, като металурзи, строителни работници, миньори и т.н.?

- Това е един от спорните въпроси. Имаше един първоначален проект на списък с рисковите работни места, но те бяха направени на базата на досегашната практика. Без да се прилагат формулите, които сега са записани в наредбата, на база на практическия опит бяха записани рискови професии. Там освен рисковите професии като миньори, летци, водачи на моторни превозни средства от градския транспорт, строителни работници имаше включени и данъчни работници, инкасатори и т.н. Очевидно в актуализацията на списъците ще бъде приложен друг критерий. Защото в досегашния случай неоправдано ще трябва задължително да бъдат застраховани служители от администрацията, а от друга страна, има възможност да не бъдат обхванати данъчните ревизори и инкасаторите, чиято дейност не отговаря на високия професионален риск. Според мен може да се

застраховки да се връщат във фирмите с рискови производства, както и да се отчисляват по 2% от печалбата за фонд „Условия на труд“?

- Това е безумна идея в наредбата, защото по цял свят се прилага друг подход. Ако работодателят инвестира в превантивни мерки за подобряване на условията на труд и намали риска, тогава застрахователната компания може да намали застрахователната премия. Според

офис - **Санди**
Митническо
агентство/спедиция

София 1202,
ул. „Белоградчик“ № 1,
ет. 2, офиси 3 и 8,
тел./факс 310 811,
тел. 931 15 40

* **ОФОРМЯНЕ
НА ВСИЧКИ
ДОКУМЕНТИ
ВНОС/ИЗНОС**

* **ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО
ПРЕД
МИТНИЧЕСКО
УЧРЕЖДЕНИЕ**

* **СПЕДИЦИЯ**